

Pravilno kurjenje z drvmi

Mag. Bojko Jerman, u.d.i.a.

Težko bi našli koga, ki bi priznal, da ne zna podkuriti kupa drv, peči, ali kamina... Kljub temu imajo nekateri občani velike težave s svojimi sosedi, ki kurijo na drva in povzročajo dim, ki povzroča obilo težav: takrat ne morejo zračiti, če pa imajo centralni prezračevalni sistem, ga morajo v tem času, ko sosed kuri, ugasniti, ali vgraditi dodatno filtrirno enoto, ki pa ni vsemogočna. Tudi temna stekla na kamnih in kaminskih pečeh dokazujejo, da je bilo kurjenje napačno in da zadeva ni enostavna.

Napačno kurjenje ni le težava za okolico, je težava tudi za tistega ki to počenja, saj ima nekaj slabega zraka in dima tudi sam, kurjenje ne proizvaja željene toplote, izkoristek kuriva je slab, črna stekla na kaminu zastirajo lep pogled na ogenj, zaradi česar stekla sploh imamo na kaminih... Napačno kurjenje ima lahko tudi katastrofalne posledice, večkrat beremo o smrtnih primerih, zato gre za sila resno zadevo.

Od kod zrak za kurjenje?

Ne bom začel z dimniki, njihovim vzdrževanjem in rednim čiščenjem, saj za to več kot dobro skrbijo dimnikarska podjetja, ki imajo ne le dolžnost, ampak tudi pravico, da redno testirajo naše dimnike. Tudi številni smrtni primeri iz naslova napačnega kurjenja se niso zgodili zaradi slabih dimnikov, ampak zaradi nedoločenih, premalih... DOVODOV zraka. Namreč vsi še kako dobro vemo, da ogenj gori le če ima kaj zraka, kisika – jasno ko beli dan. Ampak ko zakurimo v »gašperčku« ob zaprtih novih oknih na to več ne mislimo, medtem ko ogenj še vedno zahteva svojo porcijo kisika, zraka. Potem pride do tega, da tako peč kot ljudje v nekem prostoru trošijo kisik in ga jemljejo drug drugemu, dokler ne pride do nesreče: ogenj slabo gori, kadi se, namesto da bi drva zgorela v CO₂, zgorijo v CO, ljudje postanejo zaspani, omotični in zaspijo, drva pokurijo še zadnji kisik in ljudje v takem prostoru umrejo, ne da bi začutili kaj slabega v zraku! V večini primerov sicer do tega ne pride, ker okna le niso povsem zatesnena in ker kisika le ne zmanjka do te mere, a o tragičnih primerih vedno poročajo v medijih. Največja težava pri kuriščih, ki jemljejo zrak IZ PROSTORA v katerem so in ne OD ZUNAJ, je prej opisani problem in ob zamenjavi starih netesnih oken z novimi, se ta problem čez noč bistveno poveča. Kurišča z odprtim kuriščem (denimo stari kamini) ali vsaka druga kurišča, ki NIMAJO posebne cevi s katero direktno od zunaj dovajajo zrak v kurišče, so smrtno nevarna, če ob njihovi uporabi nimamo stalno odprta okna! In če imamo odprta okna, skozi katera gre toplota ven, le zakaj bi potem sploh kurili s takimi pečmi? Dejansko to nima nobenega smisla, vsakršna kurišča brez svojega lastnega dovoda zraka, so stvar preteklosti, če jih imate jih takoj vrzite v smeti, če vam je kaj do svojega zdravja. Posebej nevarne in nesmiselne so tako imenovane »zibro« peči, ki »ne potrebujejo dimnika« in seveda trošijo zrak, ki ga nujno potrebujejo ljudje. Jaz bi takšne izdelke prepovedal, saj ne berejo vsi navodil za uporabo, kjer piše da je dejanska uporaba možna le ob dovajanju ustrezne količine zraka, torej smo spet pri odprtih oknih in nas bo ob kurjenju spet zeblo.

Zato kupujemo in kurimo izključno v kaminih in pečeh, ki imajo svoj lasten dovod zraka direktno iz zunanosti stavbe.

Moč kurilnih naprav

Pri pečeh in kotlih na olje ali plin lahko zvezno spreminjamo moč kurilne naprave: če vanjo usmerimo več zraka in goriva, je moč večja in obratno, v vsakem primeru pa plin ali olje, gorita z vso močjo, saj se dozira ustrezna količina zraka. Tudi pri sodobnih pečeh na pelete, lahko z regulacijo količine zraka (ventilatorja) in peletov določamo trenutno moč kurilne naprave.

Povsem drugače je pri kurjenju z drvni: moč peči ali kamina je odločujočega pomena. Drva lahko kvalitetno gorijo le takrat, ko je veliko zraka, visoka temperatura v kurišču. Drva ne morejo goreti »počasi« ali »na malo«. Če zmanjšamo dovod zraka, se bo zmanjšala temperatura v kurišču in drva ne bodo gorela z vso močjo, rezultat bo slab: temen dim, veliki kosi v pepelu, veliko pepela, slab toplotni izkoristek in nedvomno temna stekla in s sajami in še čim obložen dimnik. Če je peč velika in močna, mora v njej tudi močno goreti in mora oddajati veliko toplote, če hočemo kakovostno izgorevanje. Nemalokrat so kamini in peči predimenzionirani, preveliki in ko v njih zakurimo, je takoj prevroče in potem zmanjšujemo ogenj v njih in kaj hitro tudi nismo kuriti in predvideni užitek ob zimskem ognju v kaminu in lepem pogledu nanj takoj splava po vodi. Zato je treba kupovati kamine in peči čim manjših toplotnih moči. Če imamo v dnevni sobi kamin, je najbolje da ima vodni prenosnik toplote in preko njega ogrevamo še zalogovnik za toplo vodo: na ta način bomo lahko dolgo gledali ogenj, saj bo večino toplote kamin oddal v vodo in se prostor ne bo takoj pregrel. Pravilno kurjenje je s polno zmogljivostjo kurilne naprave, s povsem odprtim dotokom zraka, na ta način ne bo vidnega dima iz dimnika, sosedov vaše kurjenje ne bo motilo, stekla kamina bodo ostala po kurjenju čista in izkoristek kuriva bo visok. Ko je pred dnevi dimnikar očistil dimnik našega sobnega kovinskega kamina, je izjavil, da itak nič ni bilo umazanije v dimniku in da smo kurili le enkrat na mesec. Dejansko smo kurili kar dve zimski sezoni vsak dan, vendar očitno tako na polno, da ni bilo skoraj nič pepela v peči, dimnik pa je ostal brez oblog. Dimnikar je navajen neustreznega kurjenja in z notranje strani obloženih dimnikov.

Kako podkurimo?

Tudi to vsi dobro vemo, saj že beseda sama po sebi pove, da pod kupom drv »podkurimo«. Ravno zato, ker se pri začetnem delu kurjenja največkrat pojavlja dim, to ne more biti tako zelo enostavno. Če zakurimo POD kupom drv, se bo močno kadilo in slabo gorelo, dokler se ves les ne vname, torej »podkurjenje« ni pravi način, veliko bolje je začeti s kurjenjem s strani kupa drv, najbolje pa je zakuriti papir in trske NA kupu drv: na ta način se bo ogenj počasi razvil do polne moči, ves čas razvijanja pa bo imel dovolj zraka, gorelo bo s svetlim plamenom, dima in smradu ne bo nikjer in tudi nikogar ne bo motil. Je pa seveda logično, da ne kurimo mokrega lesa, raznih odpadkov in plastike, kjer pri izgorevanju nastaja izredno kancerogen plin!

Kurišča na drva so v času, ko to ne zgleda več moderno še kako pomembna. Najprej zato, ker ko denimo pozimi ob žledu zmanjka elektrike, ne morejo delovati vse druge ogrevalne naprave, bo ogenj še vedno lahko gorel in (z vnaprej predvideno naravno cirkulacijo) grel sanitarno vodo in bivalne prostore. Gre pa tudi za trajnostni in okolju prijazen razvoj, ki ga toplotne črpalke ne zagotavljajo, spodbujanje vgrajevanja toplotnih črpalk pa ne predstavlja

nacionalno ali okoljsko korist. Država bi morala spodbujati le kurišča na lesno biomaso v več oblikah in solarne kolektorje za ogrevanje sanitarne vode. Le ta dva med seboj dopolnjujoča načina sta ne le najcenejša, ampak tudi okoljsko in glede varnosti najprimernejša.